

Η μετάνοια στους Ψαλμούς του Δαυίδ - Του Πρωτοπρεσβύτερου π. Γεωργίου Βέτσου

/ [Γνώμες](#)

Οι ψαλμοί[1] αναμφισβήτητα είναι σημαντικά κείμενα και ταυτόχρονα αποτελούν έναν τρόπο προσευχής[2] αφού δια μέσω αυτών δοξολογείται ο Τριαδικός Θεός, ζητάει ο άνθρωπος το έλεος του δημιουργού του και έρχεται σε μετάνοια. Ο Ν΄ ψαλμός είναι ο πιο χαρακτηριστικός σχετικά με το ζήτημα της μετανοίας του ανθρώπου. Ο συγγραφέας του ψαλμού καταθέτει τα προσωπικά του βιώματα και μετανοεί για όλα τα ανομήματα του που είχε διαπράξει και για τα οποία ζητάει το έλεος του Θεού[3]. Ο ψαλμωδός γνωρίζει ότι ο Κύριος μόνο έχει τη δύναμη να του συγχωρήσει τα αμαρτήματα, να του δείξει το έλεος του και όχι το αίμα των σφαγιασθέντων ζώων[4]. Ο προφήτης ελέγχεται για τις ανίερες πράξεις του και ο αναγνώστης των ψαλμών έρχεται σε επαφή με την δική του απογύμνωση και τον έλεγχο για τις δικές του αμαρτίες[5].

- Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Βέτσος, Master Θεολογίας

Ο Θεός προνοεί για όλους τους ανθρώπους και επιχειρεί με κάθε παιδαγωγικό μέσο να οδηγήσει τον άνθρωπο στην μετάνοια. Αυτό συνεπάγεται αρχικά να καταλάβει ο άνθρωπος και να αποδεχτεί τις αμαρτίες του. Αυτό θα τον οδηγήσει στην συντριβή του νου και της καρδιάς και στην αληθινή αναζήτηση του θείου ελέους[6]. Κατά τον ίδιο τρόπο ο Δαβίδ έφτασε στην μετάνοια αφού συνειδητοποίησε τα λάθη του[7].

Ο άνθρωπος, σύμφωνα με τους προφήτες θα πρέπει να μην φτάσει στο σημείο να είναι σκληρόκαρδος και να ζήσει εν μετανοία προκειμένου να είναι δεκτικός της θείας χάρης. Ο άνθρωπος θα ωφεληθεί τον εαυτό του εάν προσπαθήσει να

απεγκλωβιστεί από την αμαρτία. Τονίζει πολύ εύστοχα ο Ησαΐας ότι δε θα πρέπει να επιτρέπει ο πιστός να εισέρχεται η αμαρτία στη ζωή του και να μολύνει το σώμα και την ψυχή του[8]. Αντίθετα η μετάνοια τον απομακρύνει από τα λάθη του. Ένα εκ των σημαντικότερων αμαρτημάτων του Ισραήλ για το οποίο ελέγχονταν συχνά από τους προφήτες είναι η ειδωλολατρία. όταν μετανοεί απομακρύνεται από τις διάφορες θεότητες των άλλων ανθρώπων και παραμένει πιστός στο δικό του Θεό που τον δημιούργησε, τον αγάπησε και τον δίδαξε. Αυτή είναι και η βασική προϋπόθεση για την ανύψωση του Ισραήλ από το Θεό[9]. Η συνεχής μετάνοια του Ισραήλ και η αποφυγή της ειδωλολατρίας θα τον καταστήσει ικανό να δεχτεί την πλούσια ευεργεσία του Θεού και να παραμείνει ελεύθερος και ανέπαφος από τις επεκτατικές πρακτικές των εχθρών του[10].

Οι προφήτες καλούν τον λαό σε μετάνοια. Είναι αυτοί, οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν τον λαό να τον καθοδηγήσουν πνευματικά και να καταστήσουν στον Ισραήλ γνωστό το θέλημα του Θεού[11]. Βασική προϋπόθεση για να απολαμβάνουν οι Ισραηλίτες την εύνοια του Θεού ήταν να μείνουν ξένοι του θρησκευτικού συγκρητισμού[12].

Οι προφήτες έφτασαν στο σημείο να απορρίπτουν την πρακτική των θυσιών ως τρόπο διατήρησης υγιούς σχέσης με το Θεό, ως πρακτική μετάνοιας. Θεωρούσαν ότι χρειάζονταν να μεταστραφεί όλη η ύπαρξη η διάνοια και η καρδιά των ισραηλιτών και μόνο όταν αποφασίσουν να αποφεύγουν οι συμπατριώτες τους τις πονηρίες και τα πάθη θα έχουν αξία οι θυσίες των προσφερόμενων ζώων[13].

Ο μετανοημένος άνθρωπος της Παλαιάς Διαθήκης χρειάζονταν να συναισθανθεί την αμαρτωλότητα του να ομολογήσει καθετί που τον απομάκρυνε από τον Θεό[14] εφόσον βέβαια είχε ειλικρινά αποφασίσει να απομακρυνθεί από την οποιαδήποτε εφάμαρτη πράξη. Αυτή η πρακτική θα τον οδηγούσε να δεχτεί τη χάρη του Θεού. Η απαλλαγή του ανθρώπου από τις αμαρτίες του προϋποθέτει μια καθαρά θεϊκή πράξη ανάλογη με τη δημιουργική. Δεν είναι δυνατόν η προσφορά σφαγίων χωρίς μετάνοια να είναι σε θέση να τον καθαρίσει. Εξάλλου ο καθαγιασμός της ανθρώπινης φύσης στον απόλυτο βαθμό θα λάβει χώρα με την εξιλαστήρια θυσία του Δούλου του Κυρίου, στο πρόσωπο του οποίου η Καινή Διαθήκη αποκαλύπτει τον Υιό του Θεού[15]. Ο προφήτης Ησαΐας μιλάει για την αληθινή και μοναδική θυσία που θα φέρει τη λύτρωση του ανθρώπου, «Κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἢ ψυχῆν μὴ ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἀφελεῖν, ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὔ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει»[16].

Νεαπόλεως -Θάσου Χρυσοστόμου, Τιμητικός τόμος επι τω Ιωβηλαίω του Σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Φιλίππων - Νεαπόλεως -Θάσου Χρυσοστόμου, Καβάλα 1960 σ.105

[2] Αναστασάκη Ν., Οι ψαλμοί, εκδ. Δημόπουλος Σ., Αθήνα 1973, σ. 34.

[3] Αντιφώνησις του εορτάζοντος..., οπ. π. σ.109

[4] Μπαιρακτάρη Δ., Οι θυσίες στον αρχαίο Ισραήλ, Αθήναι 1984, σ. 62.

[5] Ουζούνη Κ., Συνειδητοποιούμε τι πράττουμε; Αθήνα 2021, σ. 71.

[6] Παπακώστα Σ, Η Μετάνια, Αθήνα 1973, σ. 85.

[7] Segneri Paolo, Μετανοών Διδασκόμενος , επιμ. Βασίλης Τσακίρης, εκδ. Θεσβίτης, Αθήνα 2005, σ. 77- 79.

[8] Δημητρίου Σ., Τα αποτελέσματα της αμαρτίας, Αθήνα 2002, σ. 74 – 76.

[9] Βακαλίδου Μ, Η μετάνοια στην Παλαιά Διαθήκη, Αθήνα 2019, σ. 112 – 113.

[10] Μπατιστάλη Δ., Ο Ισραήλ περιπλανώμενος, Πάτρα 1982, σ. 34.

[11] Παναγόπουλος Ι., Η αρχέγονη ισραηλιτική προφητεία, Αθήναι 1986, σ. 63.

[12] Παπαναστασόπουλου Χ., Ο θρησκευτικός συγκρητισμός στο βιβλικό Ισραήλ, Διδακτορική Διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2018.

[13] Αλεξανδρή Β., Οι θυσίες στον αρχαίο Ισραήλ, Αθήνα 1983, σ. 44.

[14] Ψαλμ., Ν΄

[15] Γαλίτη Γ.Η Μετάνοια εν τη Καινή Διαθήκη, Ανάτυπον εκ του περιοδικού Γρηγόριος ο Παλαμάς 56 (1973),σ. 16.

[16] Ης. 53, 10 -11.

Πηγή: pemptousia.gr